

PROTOKOLL
Sågtimmerkommittén
2021-05-07

Datum: 2021-04-23

Plats: Teams

Deltagare: Lars Johansson (ordf), StoraEnso
Nils Andersson, Sågverken Mellansverige
Torbjörn Andersson, Södra
Henrik Sjölander, SCA
Peter Åström, Sveaskog
Göran Sundberg, Stenvalls Trä AB
Jacob Edlund, Biometria
Monika Strömgren, Biometria
Maria Nordström, SkogForsk
Erik Andersson, Moelven
Johan Karlsson, Holmen

Ej närvarande: Peter Gunnarsson, Sveaskog
Jens Eriksson, Biometria
Magnus Sjödin, SCA
Pierre Qvist, Vida
Magnus Engberg, Biometria

§ 1 Mötesformalia

Ordförande Lars Johansson öppnade mötet genom att hälsa alla välkomna, särskilt Johan Karlsson, Holmen och Erik Andersson, Moelven, som är nya ledamöter i Sågtimmerkommittén. Jacob Edlund utsågs till sekreterare och Göran Sundberg som justeringsperson.

Föregående protokoll gicks igenom och lades till handlingarna. De punkter som behöver diskuterade vidare återkommer i detta mötes agenda.

§ 2 Utfasning av toppformtalsmatris - status

Utfasning av toppformtalsmatris för första ledsaffärer ska vara genomförd innan 1 augusti 2022. Detta beslutades av Biometrias styrelse den 18 maj 2020. Anledningen är att volym framtagen med toppformtalsmatris inte klarar

lagkravet. MS redovisade att de senaste analyserna för 2020, som är första året vi har ett nationellt underlag, visar att endast 7 av 10 partier klarar Skogsstyrelsens krav, men att det inte finns någon betydande systematisk avvikelser på nationell nivå.

MS presenterade jämförelser mellan matris- och topprotvolym baserat på 8 500 kontrollstockar som klavats med den nya metodiken för topprotmätning från och med januari 2020 på 52 mätplatser. Resultatet visade att det inte gick att påvisa någon generell skillnad mellan matris- och topprotvolym. Det gick inte heller påvisa någon trädslagsberoende volymavvikelse. För sågverk som sågar klen överskattar matrisen volymen (0,5 till 4 % beroende på mätplats).

En huvudslutsats av MS utvärdering var att det finns mätplatsvisa skillnader i hur matrisen slår på volymen jämfört med topprotmätning och att en utvärdering därför behöver göras mätplatsvis. För 39 av kombinationerna sågverk och trädslag kunde ingen skillnad mellan volymerna påvisas, för 23 sågverk överskattades volymen med matris, medan det på 12 underskattades. För säkrare resultat per mätplats bör utvärdering göras på ordinarie mätning efter uppgradering av mätram, då fler stockar kan ingå i utvärderingen.

För de enskilda sågverken påverkar differensen i volym affärstransaktionerna. Det är viktigt att vara transparent gentemot leverantörer om vilka förändringar som övergången kommer medföra. För enskilda mätplatser är det bra att vara i god tid med övergång till nyfubb det finns möjlighet att analysera skillnader i volym.

När det gäller testandet så har nyfubb testats på ca 15 mätplatser och driftsatts på en mätplats. Det har testats tillräckligt för att köra igång på 4 mätplatser.

RS 3D logscanner och RS logprofiler med (limabs styrsystem) fungerar och är godkända för fubmätning. Nyligen har man del-testat fubmätning på en 9000 mätramen på gran på ett väl intrimmad mätram. Funktionaliteten fungerar till större delen som det är tänkt och mätt noggrannheten var tillräckligt bra. Ytterligare testande krävs dock innan fullt typgodkännande ges.

RS har en ambitiös plan för utrullning av fub-mätningen den har reviderats på grund av och att inte vi fått komma till att testa fub på grund av Corona och på grund av teknikproblem.

Finnos kommer testa fub den 29/4 på Ala. Microtec och Elinova har inte satt datum för fubtest än.

Biometria kan behöva förbereda sig på att vi inte hinner testa alla mätplatser i god tid till den 1 augusti 2022 och därmed att datumet kan behöva skjutas på framtiden. Detta bör dock göras längre fram i tiden då man kan ge en bättre uppskattning om när vi är klara.

§ 3 Sågtimmerkollektiv - status

MS föredrog att det under mars har hållits möten med de tre största användarna av sågtimmerkollektiv för att informera om hur kollektiven var tänkt att hanteras i den kompromissade version av VIOL 3 1.0 samt för att diskutera behovet av kollektivmätning eller om virket skulle kunna mätas på annat sätt.

I början av april tog Biometrias styrelse beslut om att sågtimmerkollektiven ska vara kvar i VIOL 3. Beslut togs även att färdigställandet av VIOL 3 1.0 senareläggs ett år till årsskiftet 2022–2023. Med anledning av de nya förutsättningarna pågår nu ett arbete inom Biometria med att specificera funktionerna för sågtimmerkollektiven i VIOL och hur det inriktningsbeslut som sågtimmerkommittén tog i höstas, kan implementeras.

Under början av april erbjöds även de sågverk som använder sig av kollektiv att delta i ett möte med samma innehåll som mars-mötet med de tre största användarna av sågtimmerkollektiv. Detta möte sköts fram till 26 maj då det förväntas vara klart hur kollektiven kommer att se ut med de nya förutsättningarna. Johan Karlsson föreslog att de aktörer som deltagit i informationsmöten under mars, även skulle bjudas in till mötet den 26 maj.

§ 4 Framtidens virkesmätning – status

MN föredrog resultatet för projektet ”Egenskaper med relevans för volymmätning och kvalitetssättning av sågtimmer”.

Kommittén tackade för bra dragning och ser fram emot rapporten som kommer innan sommaren.

Frågan om nytt klassningssystem diskuteras bäst på ett fysiskt möte med kommittén och några andra utvalda. Mötet föregås av ett planeringsmöte.

§ 5 Frågor- hemläxa

Kommittén hade några frågor att fundera på inför dagens möte.

Färskhet

Färskhet ingår som parameter i SkogForsks arbete och kommer hanteras där. Frågan hanteras också i massavedskommittén. Och inget nytt har kommit därifrån.

Hur kan/vill vi mäta sågtimmer framåt med ny teknik?

Detta kommer diskuteras på höstens workshop.

Hur ska gruppens arbete framåt se ut?

Det diskuterades om sågtimmerkommitténs arbetssätt. JEd uppfattar att sågtimmerkommittén är ett värdefullt forum att diskutera frågor som bland annat kan lyftas vidare till utrustningstillverkare.

PÅ föreslog att man vid varje kommittémöte har punkt där man tar upp ny teknik det behöver inte bara vara kopplat till mätamar utan kan även vara exempelvis teknik i skogen.

§ 6 Övriga frågor

Ökad känslighet i röntgenmetalldetektering

HS hade anmält att röntgenmätaramen kan vara för känslig och klassar ner för mycket metall jämfört med spolen och har bett att Biometria tittar över om man via kontrollanvisningen kan förenkla för mindre nedklassning. TA angav också problem med att detektera metall i grova stockar.

Det är problem med att skriva en fungerande kontrollanvisning för röntgen där lite metall i form av blyhagel är okej men spik inte är okej, JEd föreslog en lösning där man har en känsligare egen utsorteringsnivå för sågens egen sortering och en mindre känslig nedklassningsnivå. JEd ska dock ta med det i diskussion med utrustningstillverkarna och problemet med metalldetektering i grova stockar.

Vi kom inte fram till någon gemensamt förslag utan den av Biometria godkänd röntgenmätaram för nedklassning av metall får fortsatt mäta mot vederlag trots mycket hög andel nedklassning på vissa mätplatser?

Rotben

PQ hade vid föregående möte föreslagit att toleransen för tolerans på rotben skulle ändras från 15 till 10 cm. Det hade även uppdragits åt Biometria att undersöka om omfattningen av denna vrakningsorsak.

JEd hade kunde inte presentera några data på detta då denna vrakningsorsak ingår i gruppen upparbetningsfel. Enklare och bättre förslag är då att be utrustningstillverkarna ta fram en funktion för att mäta detta.

Rotbens problematiken kommer diskuteras vidare vid höstens träff då egenskaper diskuteras.

§ 7 Nästa möte

Nästa möte bestämdes till 20 augusti, kl 8-11. Det är blir teams möte där vi i första hand stämmer av fub och planerar fysiskt möte för workshop om nytt klassningssystem.

Vid protokollet:

Jacob Edlund

Justerat:

Göran Sundberg

Lars Johansson (ordf.)